

ARBETSMILJÖBESTÄMMELSER MED RIKTLINJER FÖR SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Antagna av kommunstyrelsen den 26 mars 2008, § 100 och reviderade den 29 oktober 2008, § 288

Utgångspunkt

Våra medarbetare trivs, utvecklas och känner sig stolta över att ge en god service. Detta är en av utgångspunkterna i Uddevalla kommuns vision.

Omvärld

Hälso- och arbetsmiljöarbetet är ett strategiskt och långsiktigt arbete som ställer krav på kompetens och rutiner för att säkerställa en god verksamhet och hållbara arbetsplatser. Omvärlden gör sig påmind genom att vi som kommun behöver konkurrera om arbetskraft. En av de stora utmaningarna är att skapa en god arbetsmiljö.

Den rättsliga grunden för hälso- och arbetsmiljöarbetet finns i gällande lagstiftning, föreskrifter och avtal:

- **Arbetsmiljölagen (AML)** Arbetsmiljölagen är en ramlag med principer om riktlinjer och krav inom arbetsmiljön
- **Diskrimineringslagarna**
- **Jämställdhetslagen**
- **Arbetsmiljöförordningen (AMF)** Praktiska anvisningar från regeringen om arbetsmiljön för att förtydliga och komplettera lagen.
- **Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS)** Föreskrifter är bindande och avser detaljbestämmelser om arbetsmiljön. De

föreskrifter

som är relevanta att känna till för att uppfylla

arbetsmiljöbestämmelserna är bl a:

Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1)

Arbetsanpassning och rehabilitering (AFS 1994:1)

Kränkande särbehandling i arbetslivet (AFS 1993:17)

Våld och hot i arbetsmiljön (AFS 1993:2)

Belastningsergonomi (AFS 1998:1, AFS 2000:1)

Övrigt regelverk:

Samverkansavtalet (Samverkan 08)

Riktlinjer för rehabilitering och arbetsanpassning (rev. KF 2005-10-12)

Policy för hälsoarbete (KS 2004-08-25)

Vad vill vi i Uddevalla?

Mål Målet är att förena en väl fungerande verksamhet med ett långsiktigt hållbart yrkesliv genom att erbjuda de anställda en god arbetsmiljö.

Hälso- och arbetsmiljöarbetet skall främja trivsel och samarbete, samt öka medarbetarnas delaktighet, utveckling och inflytande i arbetet.

Syftet Syftet med detta dokument är att utgöra grunden för det gemensamma hälso- och arbetsmiljöarbetet och därmed skapa likartade förutsättningar för de olika verksamheterna inom kommunen.

Strategier och uppdrag i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ingår som en naturlig del i det vardagliga arbetet. Detta arbete dokumenteras och kvalitetssäkras genom att:

- Årlig systematisk arbetsmiljöprocess (AFS 2001:1) genomförs på resp arbetsplats, se bilaga ”Årlig systematisk arbetsmiljöprocess”.
- Delarna i modell för systematiskt arbetsmiljöarbete följs, se bilaga ”Modell för systematiskt arbetsmiljöarbete”.
- Skyddsronder ska genomföras minst 1 gång/år, dessa ska protokollföras
- Kontinuerlig uppföljning av riskbedömningar görs och handlingsplaner upprättas för det som ej går att åtgärda direkt, se bilagorna ”Blankett för riskbedömning och handlingsplan” och ”Blankett för friskfaktorer”.
- Ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud skall utredas och åtgärdas
- Insatser av rehabilitering och arbetsanpassning skall göras så tidigt som möjligt, aktivt och i samverkan med den enskilde (blankett ”Plan för åtgärder” i PA-handboken används)
- Varje förvaltning ansvarar för att arbetsmiljöuppgifter fördelas utifrån befogenheter, självständig ställning, kunskaper och resurser, se bilagor angående fördelningshandlingar.
- Chefer och arbetsledare skall ha de särskilda kunskaper som de behöver för sina uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna i arbetet är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall ska förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås

Vidare skall förvaltningarna säkerställa rutinerna för:

- Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet på verksamhetsnivå, se bilaga ”Checklista systematiskt arbetsmiljöarbete”.
- att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet
- att verka för mångfald

Ansvar och befogenheter

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Kommunen ska erbjuda en god och säker arbetsmiljö

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för personalpolitiken – arbetsmiljöfrågorna utgör en del av denna.

Som anställande myndighet är kommunstyrelsen ytterst ansvarig för arbetsmiljön för de anställda. Nämnderna har ett verksamhetsansvar och skall se till att de lagkrav som gäller inom arbetsmiljöområdet efterlevs. Kommunstyrelsen skall följa upp att nämnderna och förvaltningarna driver verksamheten i enlighet med styrdokumentet för arbetsmiljön, se "Checklista systematiskt arbetsmiljöarbete".

Kommunstyrelsen har direktansvar för förvaltningschefernas egen arbetsmiljö. I kommunstyrelsens uppgift ingår att se till att AML följs inom förvaltningarnas alla nivåer.

Förvaltningschefen är arbetsgivarens ställföreträdare och därmed ansvarig för sin förvaltning. Ansvar för att i det dagliga arbetet verkställa kommunens personalpolitik.

Cheferna har det arbetsrättsliga och juridiska ansvaret för verksamheten enligt gällande delegation. Det är alltid cheferna som fattar och verkställer beslut på varje nivå i organisationen.

Skyddsombud/Arbetsplatsombud ska delta i planering och genomförande av arbetsmiljöarbetet på alla nivåer i samverkanssystemet.

Medarbetarna skall aktivt medverka i förändringsarbete och verka för en god hälsa och arbetsmiljö.

Samverkansgrupperna består av representanter för arbetsgivaren och de fackliga organisationerna. Samverkansgrupperna utgör skyddskommitté enligt arbetsmiljölagen och skall inom sitt ansvarsområde:

- delta i planeringen av arbetsmiljöarbetet
- följa arbetsmiljöarbetets genomförande
- följa utvecklingen i frågor som rör skyddet mot ohälsa och olycksfall
- ta del av de handlingsplaner som verksamheterna gör
- ta initiativ/agera i arbetsmiljöfrågor vid behov

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

För att leva upp till det arbetsgivaransvar som AML föreskriver finns behov av att tydligt beskriva fördelningen av arbetsmiljöuppgifter i organisationen. En tydlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter är nödvändig för att säkerställa AML:s krav.

För att en fördelning av arbetsmiljöuppgifter skall medföra ett överförande av arbetsmiljöansvar krävs att den som tar emot arbetsmiljöuppgifter har kompetens att utföra dessa. Den som har ansvar och skall utföra arbetsmiljöuppgifter skall också ha befogenheter att åtgärda. Med befogenhet menas såväl ekonomisk som arbetsledningsmässig befogenhet. Arbetsmiljöansvaret är aldrig mer vidsträckt än ramen för de tilldelade befogenheterna.

Hos den som fördelat arbetsmiljöuppgifterna kvarstår alltid en tillsynsplikt. Exempel på hur olika fördelningshandlingar kan se ut, se bilagor "Fördelning av arbetsmiljöuppgift".

Den som mottagit arbetsuppgifter men som inte kan lösa uppkomna arbetsmiljöproblem p.g.a. att tilldelade resurser eller befogenheter inte är tillräckliga, kan returnera aktuell arbetsmiljöfråga. Detta medför att det straffrättsliga arbetsmiljöansvaret återförs, se bilaga "Returnering av arbetsmiljöuppgift".

Hälso- och arbetsmiljöarbetet i samverkanssystemet

I Uddevalla kommun finns en central samverkansgrupp på förvaltningsövergripande nivå samt sju samverkansgrupper på förvaltningsnivå. Samverkansgrupperna är tillika skyddskommittéer. Arbetsområden för Central samverkansgrupp och samverkansgrupper på förvaltningsnivå regleras i kommunens samverkansavtal.

Följande bild beskriver de olika nivåerna och vilka samverkansarenor som gäller i Uddevalla kommun.

Nivåer i hälso- och arbetsmiljöarbetet**Ansvarsnivåer**

Kommunstyrelsen

Förvaltningschef

Avdelningschef

Chef/arbetsledare

Samverkansnivå

Central samverkansgrupp

Förvaltningarnas
samverkansgruppLokal samverkansgrupp
(i förekommande fall)

Arbetsplatsträff

Utvärdering och revidering

Roller Kommunstyrelsen har det yttersta arbetsgivaransvaret för kommunalt anställd personal.

Förvaltningscheferna är ansvariga för den fortlöpande tillsynen över arbetsmiljön inom sin förvaltning. Vid varje givet tillfälle måste alla veta vem som gör vad inom arbetsmiljöarbetet. Förvaltningarna följer upp det systematiska arbetsmiljöarbetet på verksamhetsnivå årligen.

Chefer har det arbetsrättsliga och juridiska ansvaret för verksamheten enligt gällande delegering samt fördelning av arbetsmiljöuppgifter.

Skyddsombud/arbetsplatsombud skall delta i planering och genomförande av arbetsmiljöarbetet på respektive nivå.

Medarbetarna skall medverka och delta aktivt i arbetsmiljöarbetet och följa de föreskrifter som gäller på arbetsplatsen.